

Euskal Herria ezagutuz

AIZKORRI – ARATZ PARKE NATURALA (GIPUZKOA)

Harkaitz artean hegana

Gipuzkoako sabaia da Aizkorriko mendilerroa, han daude probintziako gailur garaienak, tartean Euskal Herriko ezagunenetako batzuk. Paraje horixe aukeratu dugu artikulu hau, Ihesi sailak emango duen azkena, betetzeko. Proposatuko dizuegun erronka, osorik eginez gero, hamar orduko eta 40 kilometrotik gorako ibilbidea da. Norberaren esku guztia egitea, edo zati batekin konformatzea.

Testua eta argazkiak:

| GORKA AZKARATE |

Aitxuri eta Aizkorri, Arbelaitzeko gailurretik ikusita.

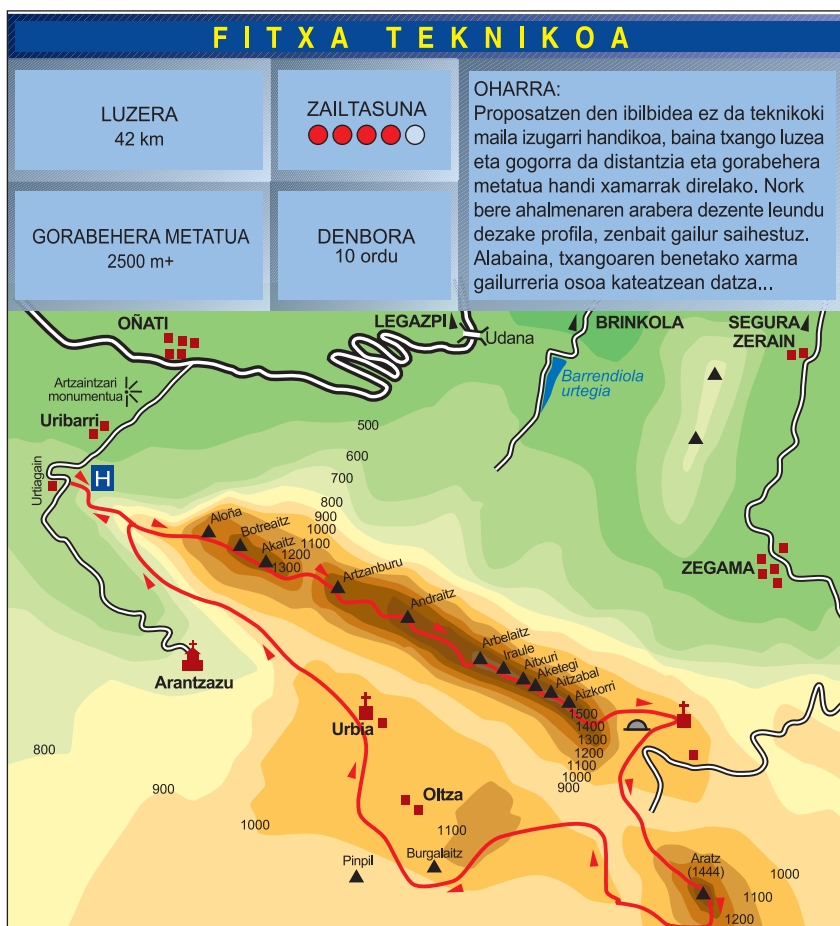
OÑATITIK ARANTZAZURA doan errepidea pikoa da oso. Artzaintzari egindako monumentua eta garai bateko Txopekua jabetxe historikoa atzean utzi –Uribarri auzoan, San Andres ermita ere bertan dago– eta bihurgune estu bat baino lehen dagoen Urteaga baserria pasako ditugu, Urteaga-gain edo Urtiagain izeneko muinora iritsi baino lehen. Aloña edo Gorgomenditik jaisten den gailurreria ebakitzen du muino edo lepo kokor honek, eta beraz Aizkorriko gailurreria ertz batetik bestera zeharkatu nahi duen txangozale orok hemendik hasi beharko luke bere eraso. Edozein kasutan, ohikoa da zeharkaldia pixka bat errazte aldera kotxez Arantzazura igo eta handik zuzenean Aloñara (1.244 m) igotzea.

Izan ere, Urtiagaindik abiatzen den xendak ez digu hankak berotzeko tarterik ere utziko; lehenengo metroetatik gorantz jotzen du etenik gabe, eta malda gogortzen joango da minutuek aurrera egin ahala. 700 metroko garaiera tartea dago Urtiagain eta gailurreriako lehenengo tontorraren, Aloñaren artean. Eta distantzia oso txikia. Jabondoko txaboletara Aloñako mendikatea iparraldetik saihestuz doan xenda utzi eta Belar gailurrerantz joko dugu, ertzetik beretik, sekulako malda gaindituz.

Behin Belar gailurrean arnasa berreskuratuta, burua jaso eta dagoeneko Aloñako gurutzeta hautemango dugu parez pare, oraindik urrun, baina begien bistan dagoeneko. Belar gailurretik Aloñara dagoen tartea ere pikoa da oso, eta gailur nagusira gerturatu ahala malda zutitzen joango da gainera. Behin gailurra jota, ordea, paisaia ederraz gozatzeko aukera izango dugu eta horrek aurretik pasatako neke guztiak dezente arinduko ditu.

Aizkorriko zeharkaldiaren hasiera

Aloñako gailurrean zenbait margo-ikur horirekin egingo dugu topo; Aizkorriko zeharkaldia hor hasten dela iragartzen diguten seinaleak dira. Zenbait momentutan harritzarrak saihestu eta lasterbideak ere aurkituko ditugu, noski, aurrera egitea erraztuko digutenak.

Norberak aukeratu ahal du txangoa zenbat zaildu. Kurtzezar gailurra da horren adibide: Botreaitzeko gailur nagusira bidean dagoen beste tontortxo bat baino ez da, askok bazterrerera lagatzen dutena. Botreaitzeko gailurra (1.320 m), berriz, ez.

Poliki-poliki gora joango gara, paisaia geroz eta basatiagoan. Haitzezar-teko leporako jaitziera ez da makala, ezta ondorengo gailurra jotzeko igo beharreko malda ere. Gipuzkoa oso gure oinetan dugula irudituko zaigu bidean aurrera egin ahala. Urola ibaia ere oinpean etengabe jaiotzen ari dela sumatuko dugu, Akaitz gailurra (1.312 m) utzi eta Urrabiatzako tontortxo (1.265 m) pasata Arriurdin (1.274 m) aldera goazela. Poliki-poliki, txangoak gordetzen duen gailurrik ederrenetako batera inguratzen ari gara: Artzanburu. Aloñako mendilerrotik Aizkorriko zatira pasatzen ari gara ia oharkabean.

Biozkorniako lepoa, historiaz betea

Biozkorniako lepoak banatzen ditu Aloña eta Aizkorriko mendilerroak.

Historia oparora biltzen duen igarobidea da, ez baita alperrik bertatik igarotzen Donostiatik Arantzazura doan ibilbide luzea, behin Ormaiztegi, Segura eta Zerain atzean utzita, besteak beste. Legazpi edo Brinkola aldetik Arantzazura joateko ere, hemendik igaroko da ezinbestean txangozalea. Amabirjin harria delako forma geologikoa eta lepoan bertan dagoen putzua atzean utzi eta Artzanburuko maldetara eramango gaituzte margo ikur horiek. Luze gabe joko dugu aipatu gailur magikoa (1.365 m). Ibilbidean estreinakoz, Urbiako zabaldua, Gipuzkoako txokorik berezienetakoa, begien bistan dugu.

Gailurreriak zorrotzetasuna galtzen du gune horretatik aurrera eta ez du atzera berreskuratuko Arbelaitzeko gailurrera iritsi arte. Bitartean, garrantzi txikiagoko tontorugaritara igotzeko aukera izango dugu, baita eskuinaldeko goi-larreetatik aurrera egiteko aukera ere, harik eta Andraitzeko lepoko xenda historikoarekin bat egin eta izen bereko gailurra (1.432 m) jo arte.

Pagadi zoragarria San Adrian inguruan.

Zegama aldetik Urbiara igotzeko makina bat aldiz jarraituko zuten Goierriko hamaika artzainek bide hau, oraindik ere artaldeak igo eta jaisteko erabiltzen dena. Dagoeneko udazkenean bete-betea sarturik gaudela kontuan hartuz, Urbian oraindik dauden artaldeei ez zaie Andraitzeko pasabidean barrera bialarara jaisteko denbora askorik gertzen... Iraun dezatela, etorkizunean ere, aspaldiko usadio zaharrek!

Artzanburuko gailurra atzean utzi dugunetik, begietan harturik dugu Arbelaitzeko tontorra (1.525 m), 1.500 metrotik gora zutitzen den gailurreriako lehenengoa. Ikusgarria da bertara igotzeko jarraituko dugun xenda, tarteka harkaitz artean galtzen dena. Eta are ikusgarriagoa, segidan bata bestearen atzetik tontorrek kateatzen goazen heinean jarraituko dugun ertz zorrotza. Iraule (1.515 m), Aitxuri (1.551 m), Aketegi (1.549 m) eta Aitzabal (1.512 m) gailurrak lotuko ditugu, harkaitz artean hegan goazen neurrian, tar-

tean Gipuzkoako sabaia ere joko dugularik Aitxurin. Aizkorriko tontorra (1.531 m) da azken gelto-kia, mendilerroko gailurrik ezagunena eta Euskal Herriko mendirik bisitatuenetako bat.

Neguko kirolen paradisu

Udazkenaren ondoren negua etorri ohi da, eta urtaro horretan erabat antzaldatu du Aizkorrik bere itxura: Pirinioetako gailur handi horietako bat bailitzan, elurrak estaliko dizkio ertz eta isurialdeak. Makina bat mendizale eta eskiatzaileen paradisu bilakatuko da orduan, eta iparraldeko aurpegiak gordetzen dituen kanal famatuek dei egingo diete elur izoztuan euren trebetasuna erakustera ausartzen diren horiei.

Neguko kontuak izango dira horiek, baina. Guri, orain, Aizkorriko gailurra utzi eta txangoari jarraitzea ematea dagokigu. Ibilbidea borobiltzeko, Aratz aldera joatea proposatzen da, horretarako Sancti Spirituko bidetik edo Kalbariokotik

San Adrian aldera jaitsiz. Edonola, 500 metro inguruko garaiera galtzea tokatuko zaigu, ondoren 400 metro irabazteko.

Txangozaleak erabaki beharko du horren gisako ahalegina egiteko indarrak duen oraindik, segidan Urtiagainera itzuli beharko duela kontuan hartuz. Aratzera (1.444 m) igotzeko aukera eginez gero, erabat asebeteko gara. Aizkorri baino askoz mendizale gutxiago erakartzen dituen gailurra izanagatik, edertasun ikaragarria duen parajea da, are gehiago udazkenean, berau inguratzen duten basoak gorritzen hasten direnean.

Urbiako ostaturantz

Zegama-Aizkorri mendi maratoiko margo-ikurrak segituz Aratzarte lepora jaitsiko gara segidan, Aratz mendiaren hegoaldeko aurpegia inguratu eta Askosaroiko txabolara iristeko. Txoko zirrargarria benetan. Belazea zeharkatu eta pagadian sartuko gara berriz ere. Portugaineko lepotik Askiola aldera joko

dugu, basotik atera gabe ia. Gailur apal bat baino gehiago igotzeko aukera izango dugu bidean goazela, Burgalaitz (1.289 m), Pinpil (1.279 m) edo Peruaitz (1.222 m) kasu. Zerrenda nahi adina luza dezakegu, hainbat eta hainbat tontortxok osatzen baitute Aizkorri-Aratz parke naturala, zeharkatu dugun gailurreria nagusiak dituen tontorrik garaienez gain.

Txangoa ez da amaitu, ordea. Oraindik ez gara Urbiara iritsi, artzaintzaren eta euskal mendizale-tasunaren txokorik kuttunenetako batera, alegia. San Adrian aldetik gatozela Kalparmuinotik pasako den bide nagusia jarraitu beharrean Oltza aldetik joatea ere posible izango dugu. Modu batera edo bestera, Urbiako ostatu famatura iritsi eta bertan indarrak berritzeko aukera paregabea izango dugu, ibilbidearen azken zatiari ekin aurretik.

Kilometroak falta dira oraindik Urtiagaineraino. Iferrutzeko lepoa igaro –tartean Enaitz gailurra igotzeko aukera– eta beherantz egingo

Aizkorriko gailurreria, Urbiatik ikusita.

du bideak, Eskistako aterpera lehengo eta Duruko txaboletara ondoren. Arantzazuko bidea bazterrerera utzi eta Aloñako gailurrak beheko aldetik saihesten dituen pista segituko dugu, ordu batzuk lehenago pasa dugun Belar muinora iritsi arte. Maldan behera aurretik egindakoa desegitea baino ez zaigu

faltako Urtiagainera iristeko: nekata baina zoriontsu. ■

Bisitatu Ihesi.com, aisialdirako webgune partehartzailea.

Xuxen berria

Euskarazko zuzentzaile ortografiko eta gramatikalaren plugin berriak zure ordenagailurako

Xuxen 5-ek akats ortografiko eta gramatikalak detektatu eta zuzentzeko proposamenak egiten ditu testuan bertan

Doan deskargatzeko prest: xuxen.eus/bertsioak

Atzo ere polikiroldegia bete-beteta zegoen.

abc kiroldegia

Astebururako hainbat iharduera antolatu dituzte.

abc jarduera

Zuk ez esan ezer harik eta gurasoek galdetzen dute arte.

abc galdetzen duten arte

Ainitz irakurtzen duzu?

abc Anitz

xuxen
ixa eta elhuyar da